

Ing. Emese Tokarčíková, PhD.

7. PREDNÁŠKA – MIKROEKONÓMIA

2016/17

TEÓRIA FIRMY - NÁKLADY

NÁKLADY

- **Náklady firmy** sú výdavky, ktoré musí firma vynaložiť na zakúpenie výrobných faktorov potrebných na výrobu svojej produkcie
- **Determinanty funkcie nákladov**
 - príslušná produkčná funkcia
 - množstvo použitých vstupov a ich cena

Náklady rozlišujeme

- **Explicitné náklady**
- **Implicitné náklady**

NÁKLADY

- Finančné účtovníctvo
- Manažérske (prevádzkové) účtovníctvo
- Controlling

FIXNÉ NÁKLADY

FC - Fixed Costs

Sú **nezávisle** na výstupe, t.j. pri zmene úrovne produkcie (Q , TP) sa nemenia

VARIABILNÉ NÁKLADY

VC - Variable Costs

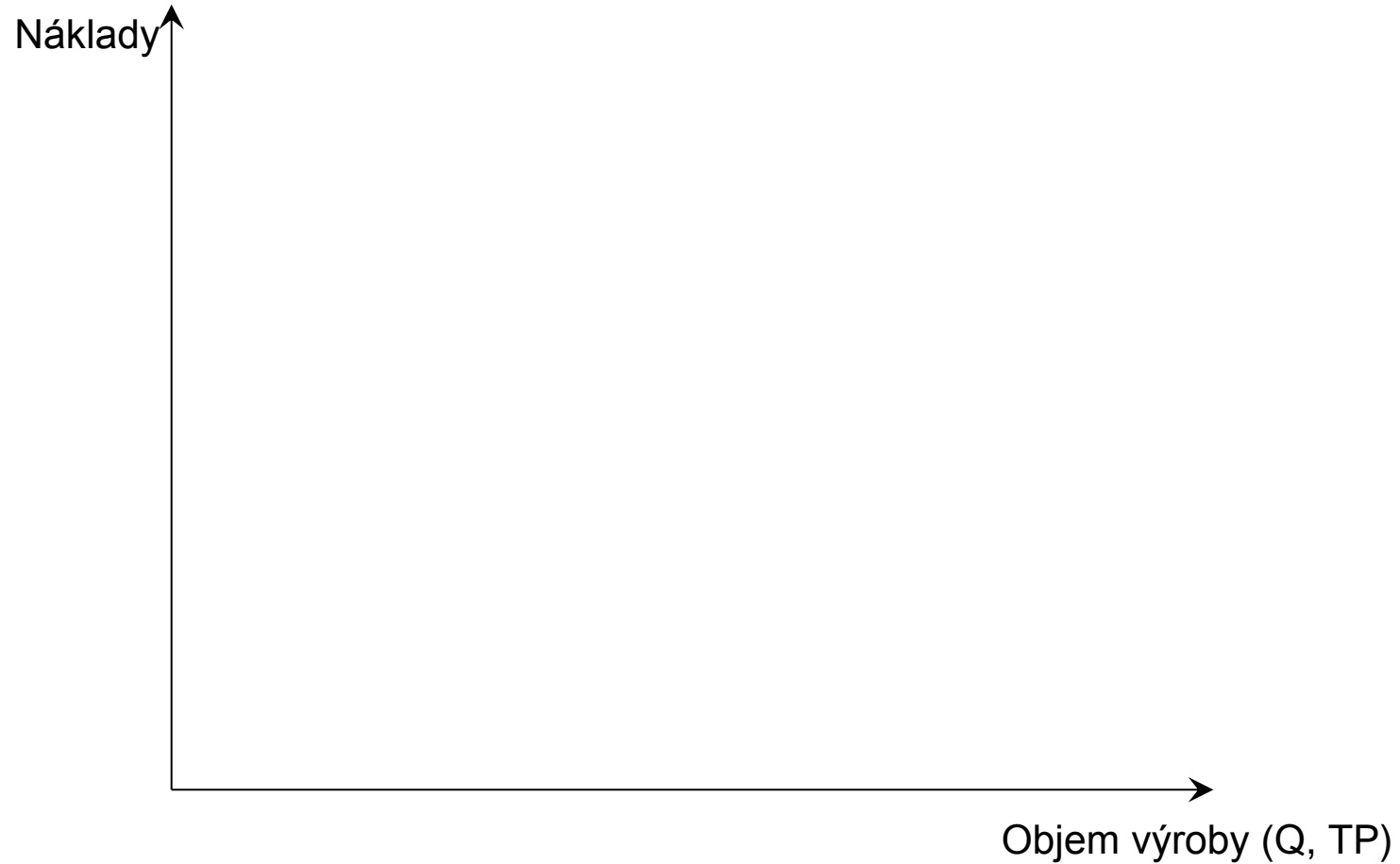
Sú **závisle** na výstupe, t.j. pri zmene úrovne produkcie sa menia

Náklady na variabilný vstup **v krátkom období:**

Celkové náklady (Total Costs) - TC

sú náklady všetkých použitých zdrojov.

Celkové, fixné a variabilné náklady krátke obdobie



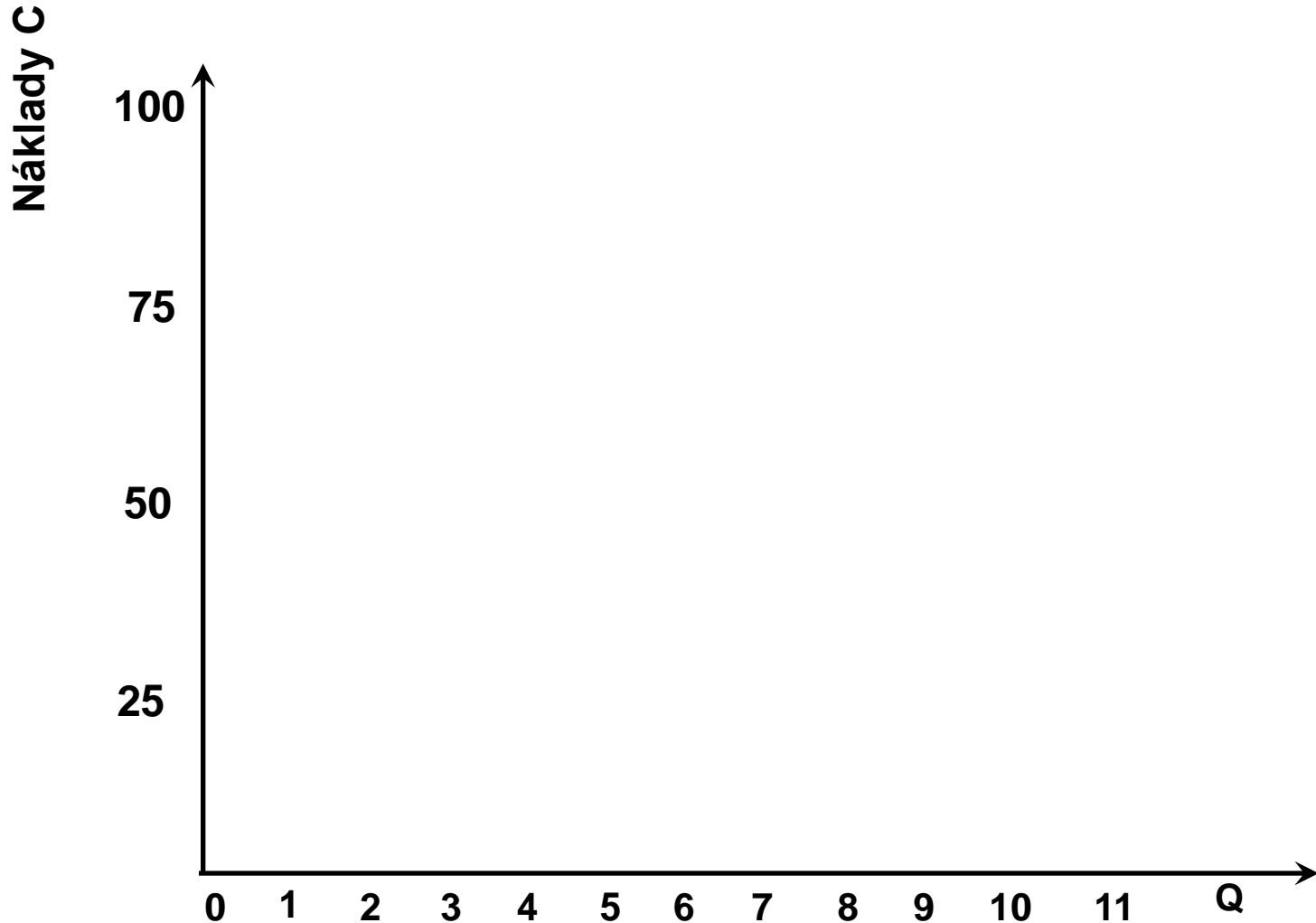
Priemerné náklady

(Average costs – AC)

Rozlišujeme:

- **priemerné fixné náklady**
- **priemerné variabilné náklady**
- **celkové priemerné náklady**

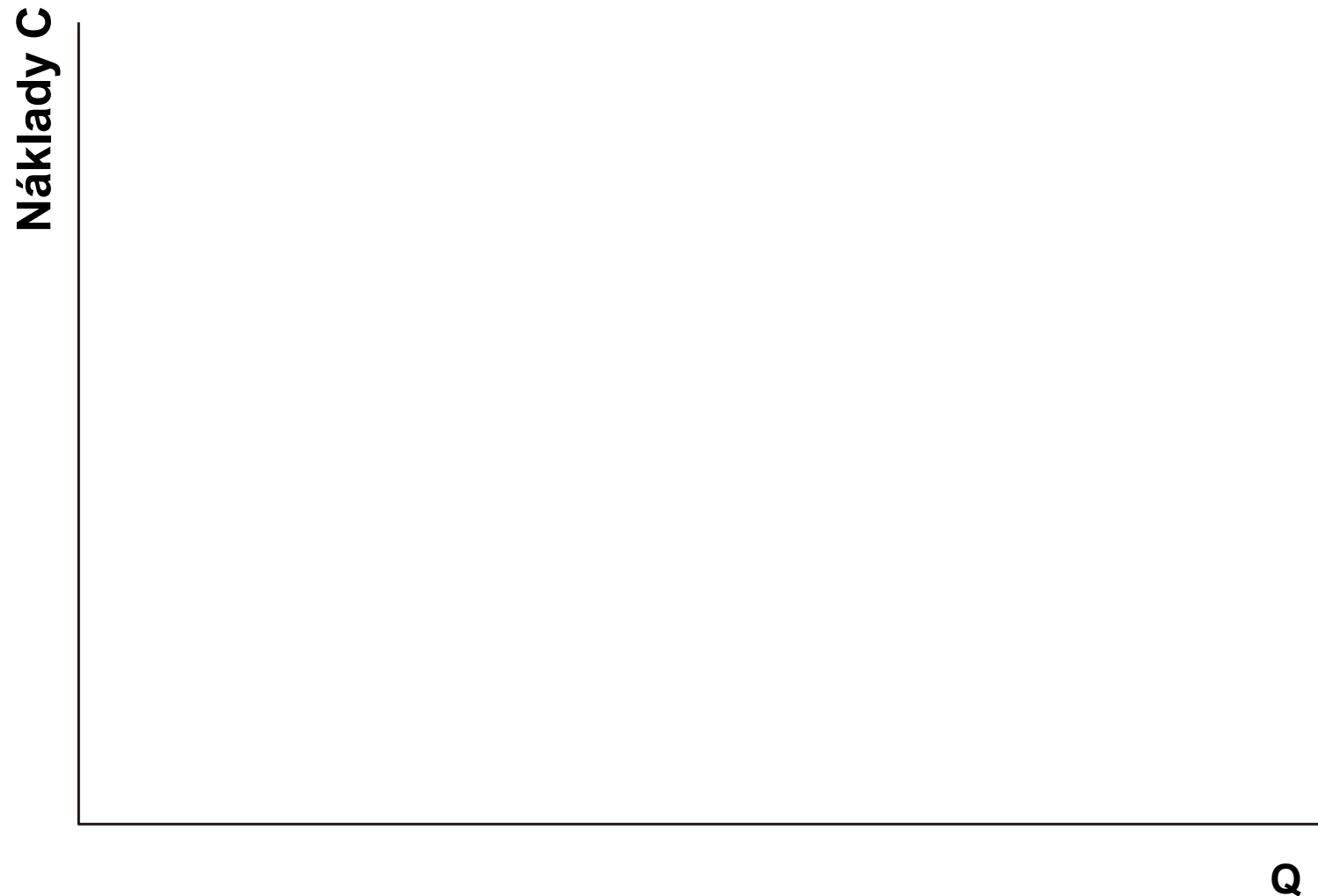
Priemerné náklady z krátkodobého hľadiska



Hraničné náklady /Marginal Cost/ - MC

- vyjadrujú prírastok celkových nákladov, ktorý nastane zvýšením produkcie o dodatočnú jednotku.
- Keďže v krátkom období FC sa úrovňou výstupu (Q) nemenia,

Analýza nákladov v krátkom období



OZNAČENIA

- TC v krátkom období = STC

Short Run (time) Total Cost

- $AC = SAC = ATC = SATC$

Average Cost, Short Run (time) Average Cost, Average Total Cost

- $MC = SMC$

Marginal Cost, Short Run (time) Marginal Cost,

Alokácia výroby medzi dva výrobné procesy

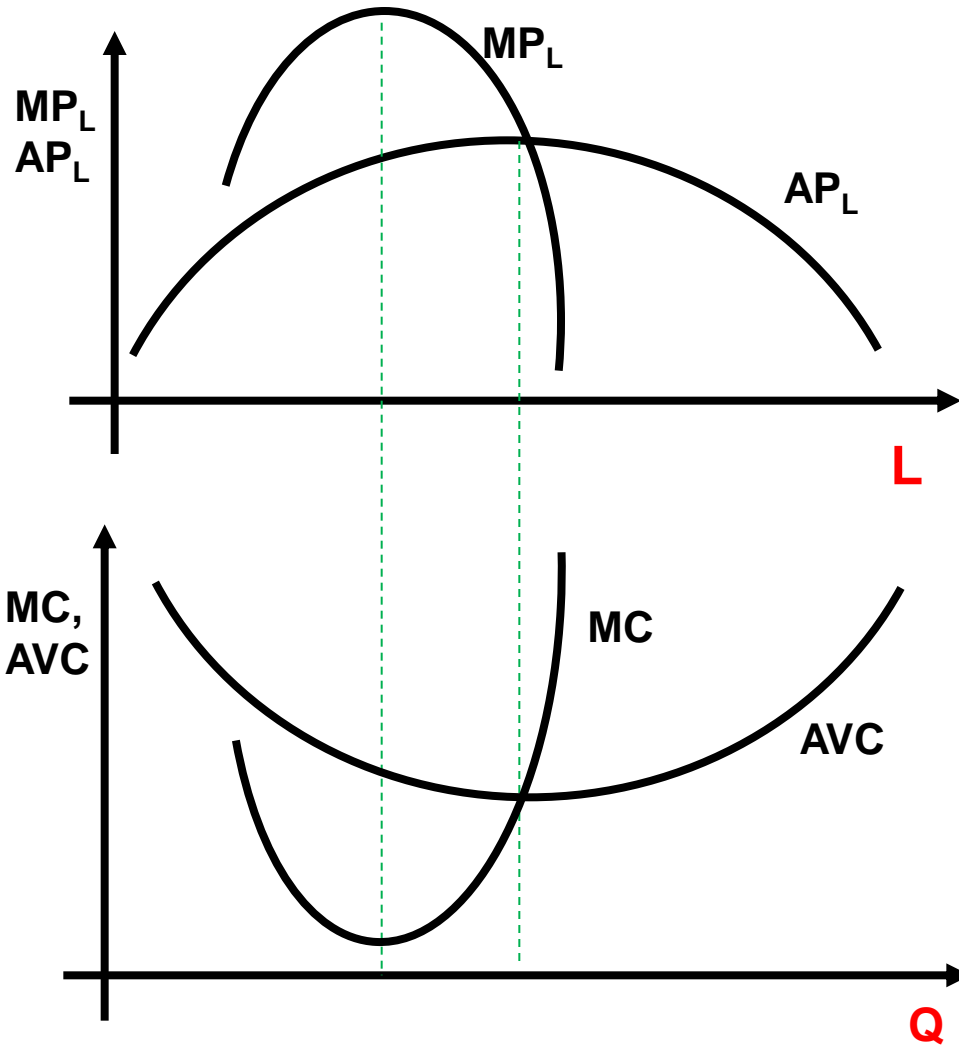
Q – celkový výstup $\Rightarrow Q = Q_1 + Q_2$

Podmienka efektívnej výroby.....???

.....táto podmienka musí byť dodržaná ak chceme rozdeliť výrobu medzi dva výrobné procesy tak, aby dané množstvo Q bolo vyrobené s najnižšími možnými nákladmi .

Vzt'ah medzi AP_L , MP_L a AVC , MC

Vzt'ah medzi AP_L , MP_L a AVC , MC

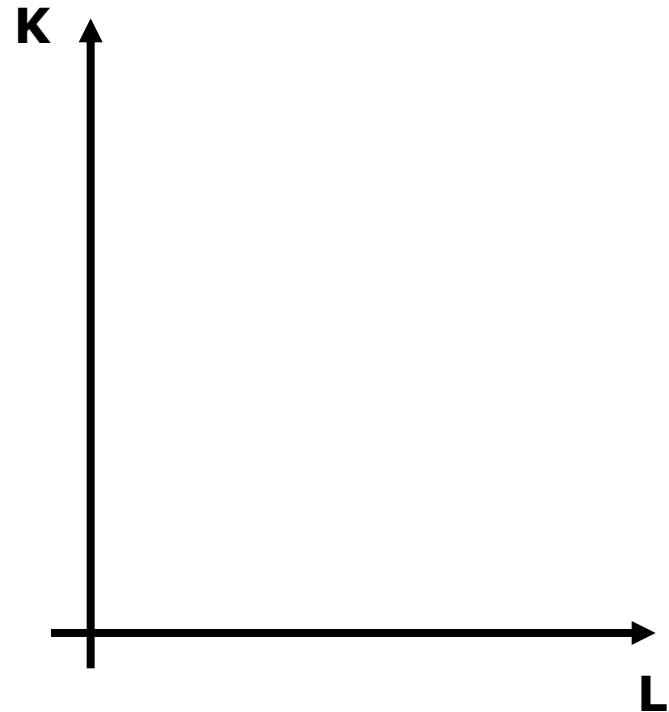


Náklady v dlhom období

- V dlhom období sú všetky vstupy, ktoré firma využíva **variabilné**.
- Cieľom väčšiny firiem je vyrábať dané množstvo pri danej kvalite výstupu s najnižšími možnými nákladmi.

IZOKOSTA – priamka rovných nákladov (rozpočtové obmedzenie)

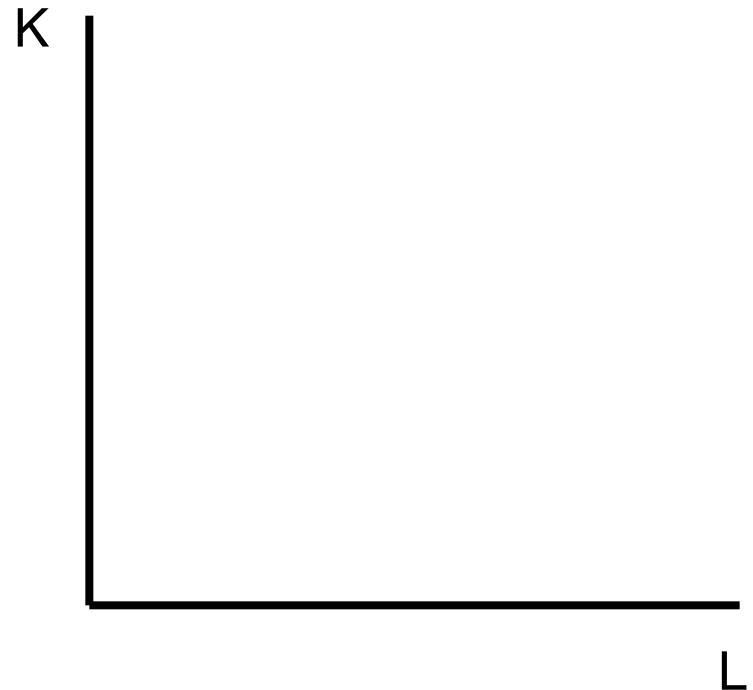
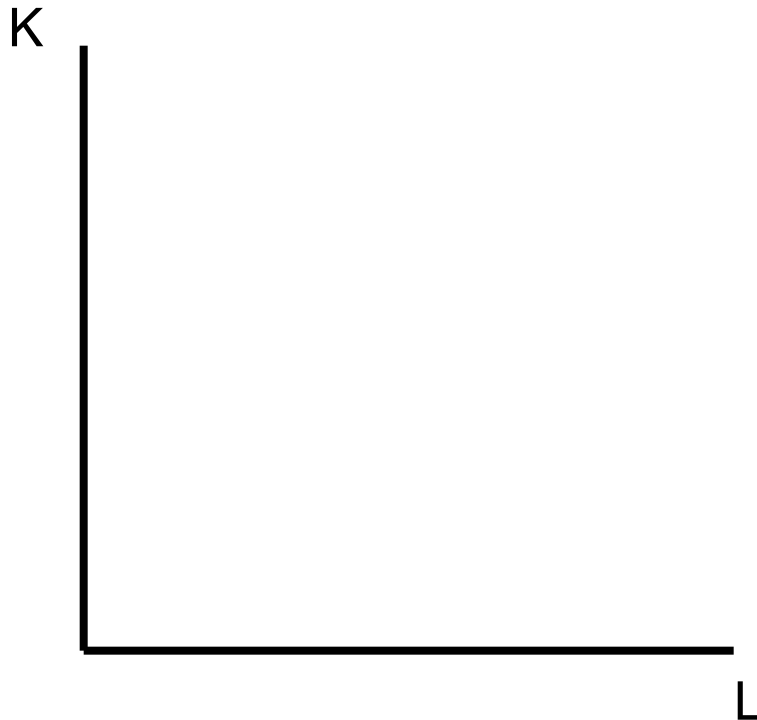
- množina bodov, kde každý bod predstavuje rovnaké náklady vzniknuté rôznymi kombináciami práce a kapitálu
/TC/



IZOKOSTA

Pri zmene celkových nákladov dochádza

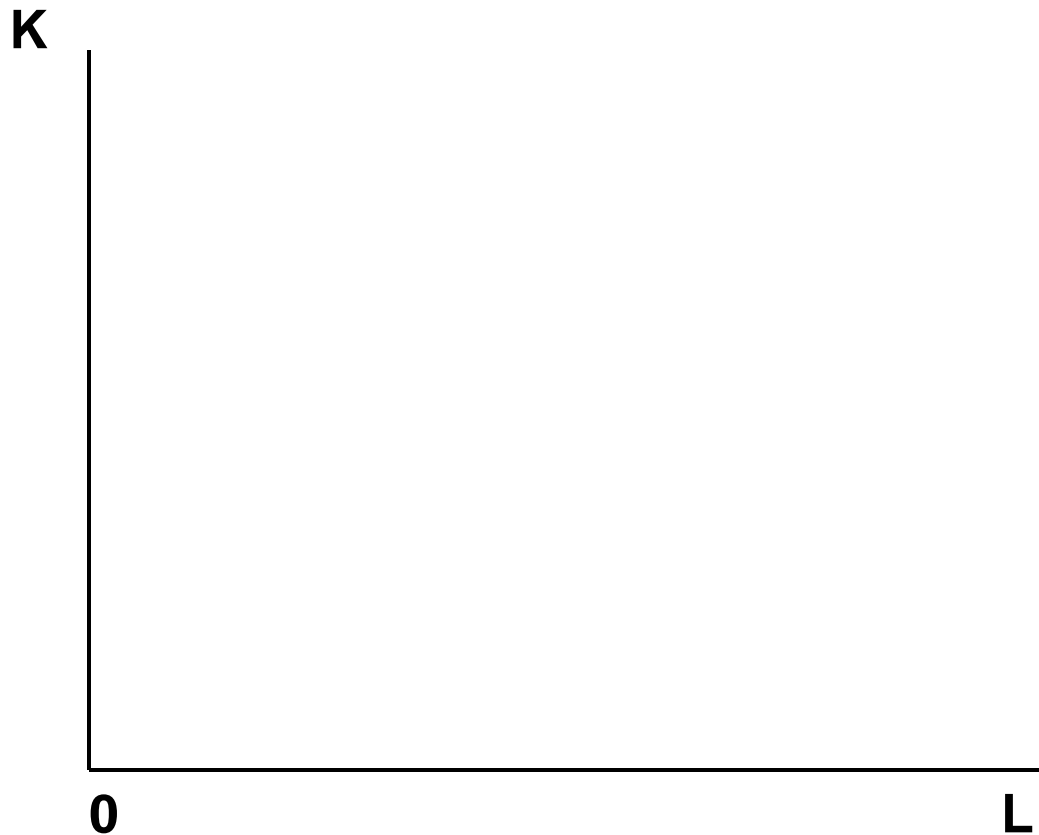
Ak sa mení cena jedného zo vstupov, zmení sa....



NÁKLADOVÉ OPTIMUM FIRMY

je optimálna kombinácia vstupov, pri ktorej firma minimalizuje náklady spojené s výrobou výstupov a leží v bode dotyku izokosty izokvanty.

OPTIMÁLNA KOMBINÁCIA PRÁCE A KAPITÁLU



Optimálna kombinácia

Náklady v dlhom období

Keďže v dlhom období sa všetky náklady javia ako variabilné, sledujeme v tomto období len celkové, priemerné a hraničné náklady

LTC (Long-run Total Cost)

$$LAC = LTC / Q$$

(Long-run Average Cost)

$$LMC = \Delta LTC / \Delta Q$$

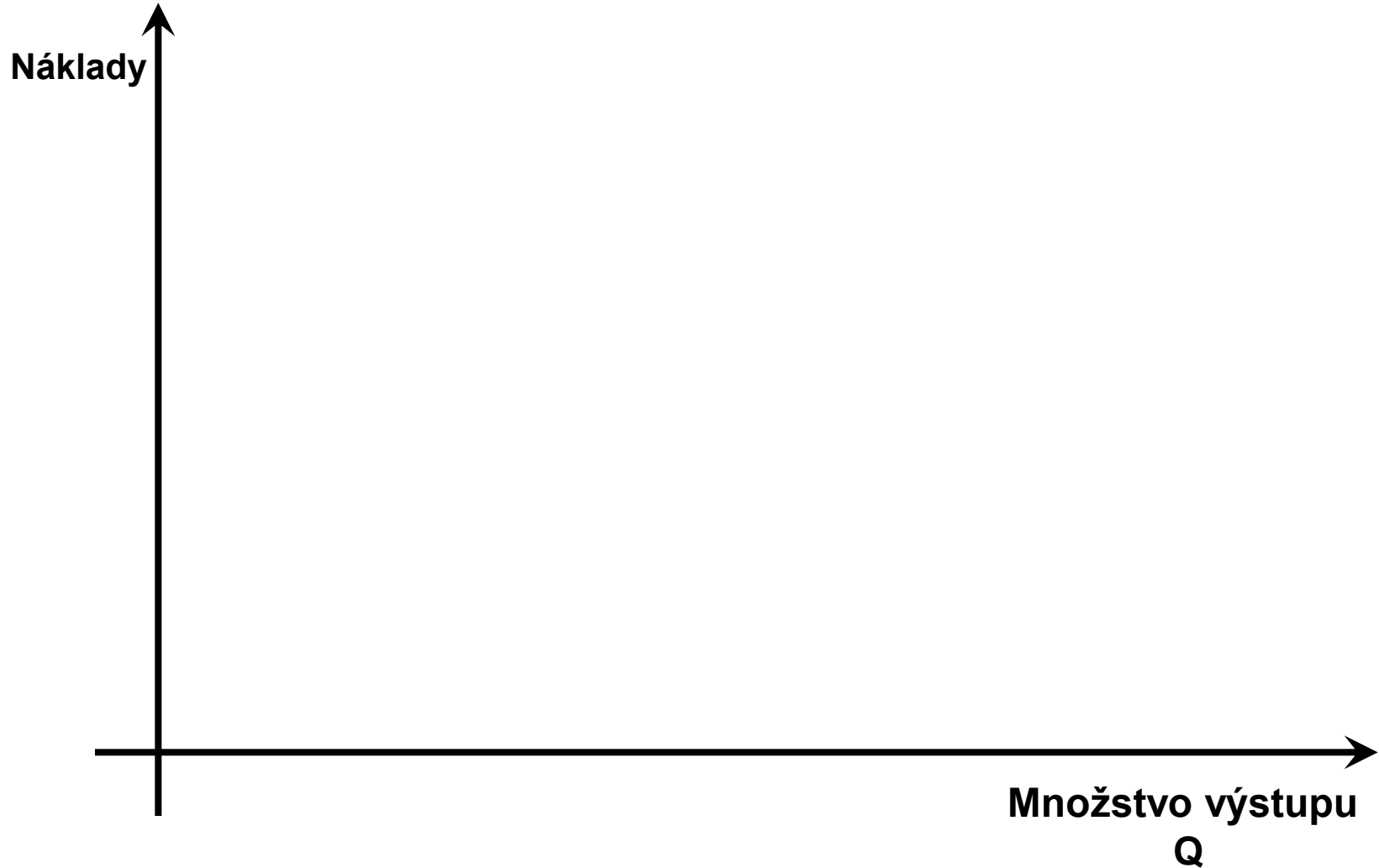
(Long-run Marginal Cost)

Analýza nákladov firmy z dlhodobého hľadiska (Long run)

Proces rozhodovania firmy o optimálnom **objeme výrobných kapacít** znázorňuje funkcia dlhodobých priemerných celkových nákladov
(*Long run Average Cost – LAC*)

Krivka dlhodobých priemerných nákladov je tvorená **obalovou krivkou** krátkodobých priemerných nákladov.

DLHODOBÉ PRIEMERNÉ NÁKLADY LAC (*LONG RUN AVERAGE COST*)



DLHODOBÉ HRANIČNÉ NÁKLADY

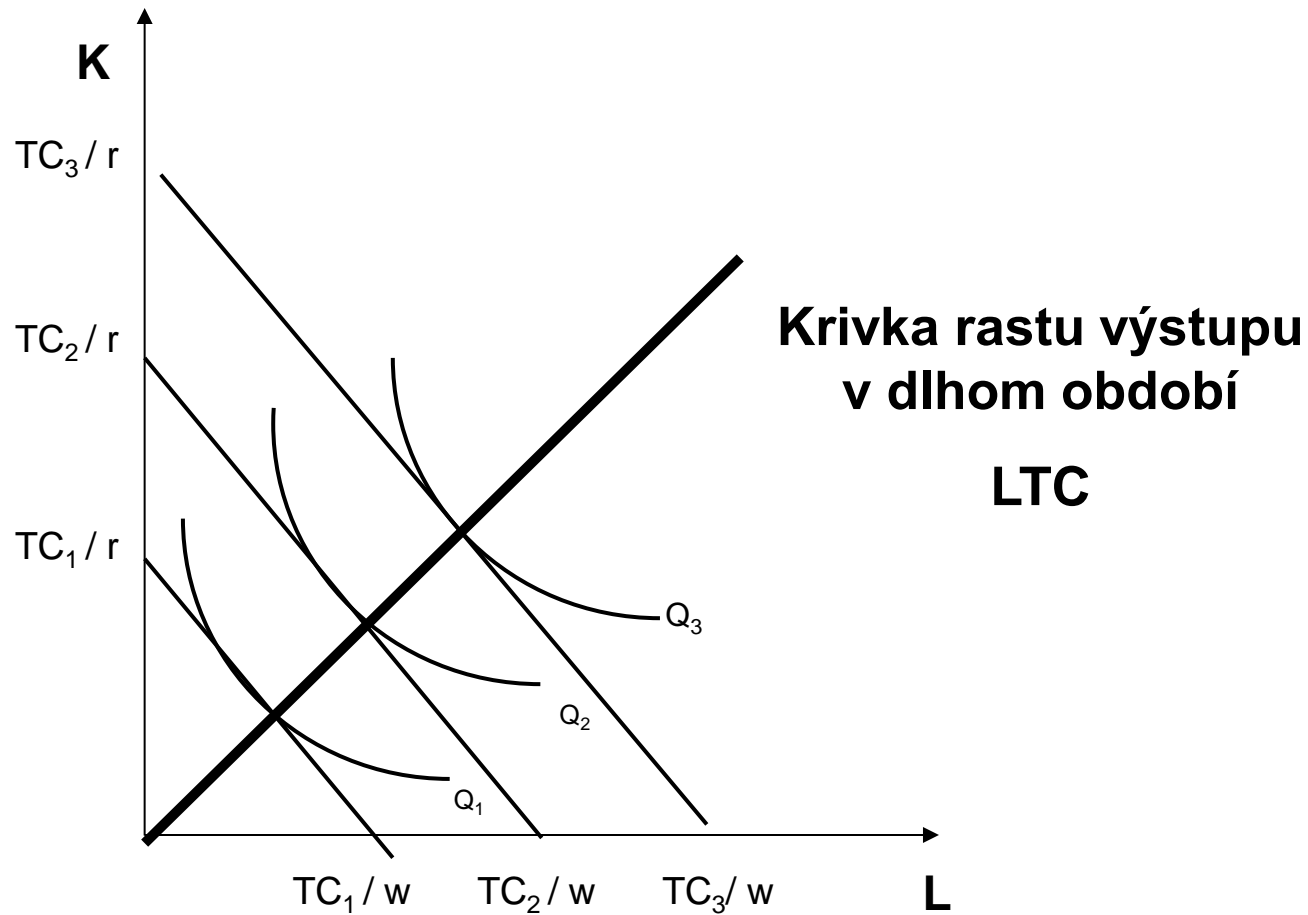
LMC (*LONG RUN MARGINAL COST*)



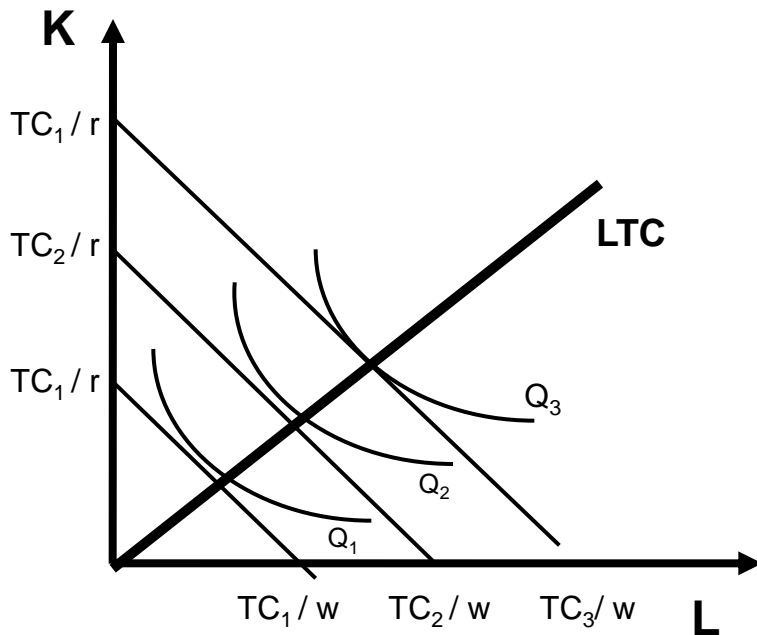
VÝNOSY Z ROZSAHU

A DLHODOBÉ NÁKLADY FIRMY

KRIVKA RASTU VÝSTUPU



ak predpokladáme proporcionálne prírastky nákladov na vstupy, potom v prípade **konštantných výnosov z rozsahu** krivka LTC má tvar

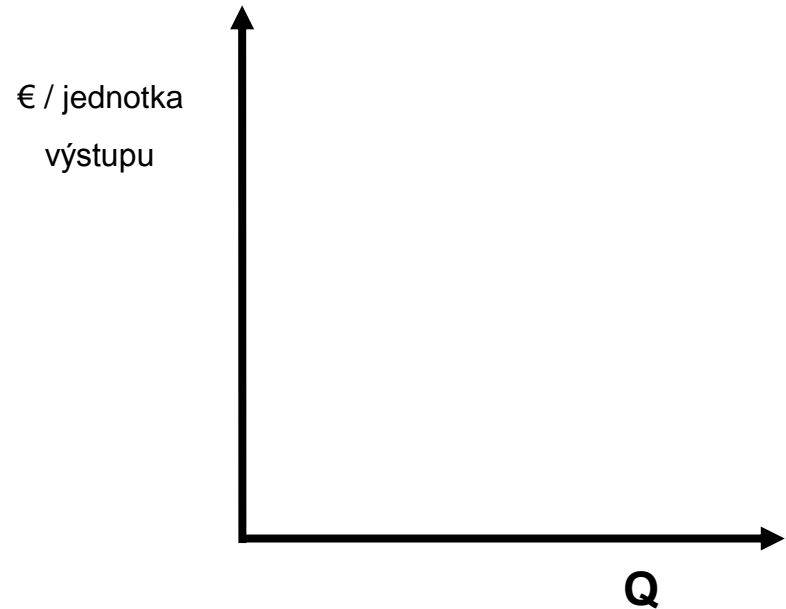
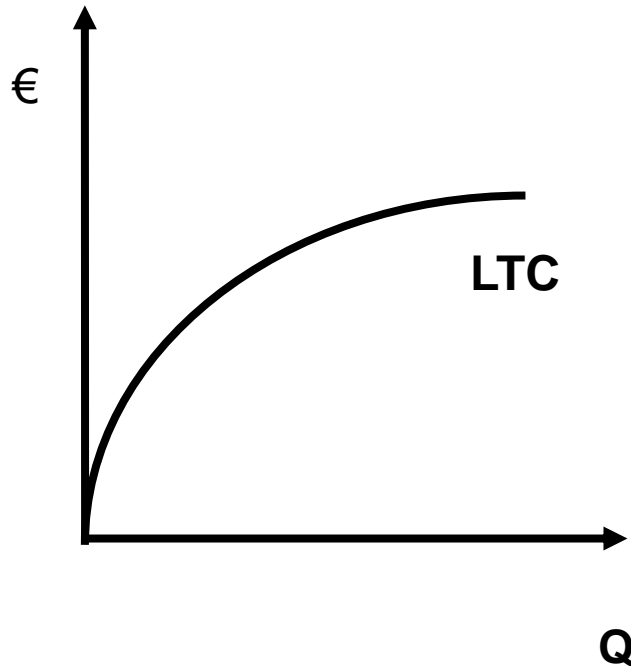


Mapa izokvant produkčnej funkcie s konštantnými výnosmi z rozsahu

Rastúce výnosy z rozsahu

Výstup rastie väčšou mierou voči prírastkom vstupov
LTC rastú menšou mierou voči prírastku výstupu

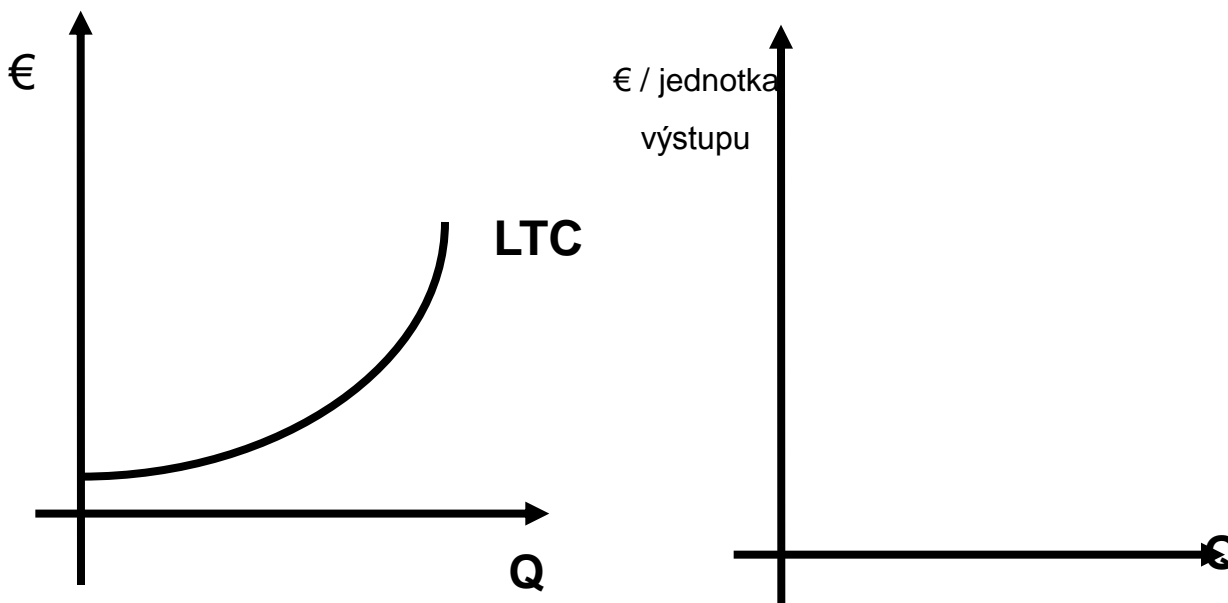
graficky



Klesajúce výnosy z rozsahu

Výstup rastie menšou mierou voči prírastkom vstupov
LTC rastú väčšou mierou voči prírastku výstupu

graficky



Základná analýza firmy pre manažérske rozhodovanie

Analýza vzťahov medzi :

- **TC – TOTAL COSTS**
celkové náklady
- **TR – TOTAL REVENUES**
celkové výnosy

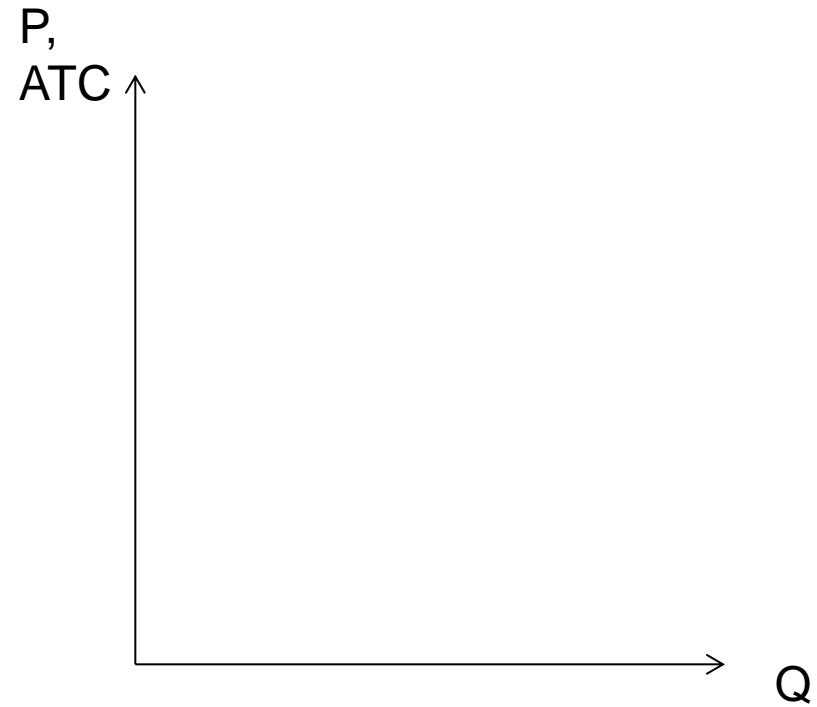
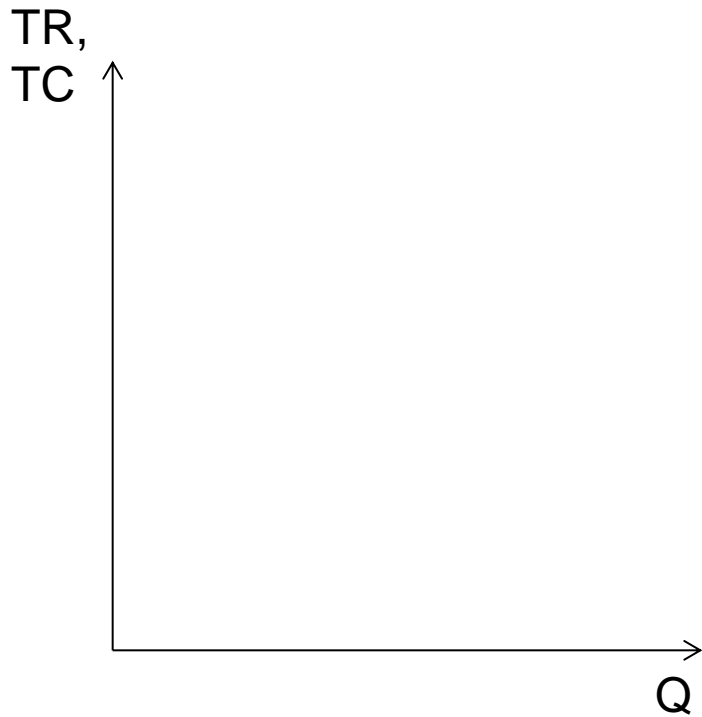
ANALÝZA POMOCOU BODU ZVRATU

Break even analysis – BEA

Bod zvratu je bod, v ktorom podnik dosahuje nulovú rentabilitu výroby, vtedy keď tržby za vyrobené výrobky sa rovnajú nákladom na túto produkciu.

Analýza pomocou bodu zvratu

Break even analysis, BEA



Analýzou bodu zvratu (za predpokladu, ceteris paribus) sa dá zistiť:

- objem produkcie, ktorý zabezpečí požadovaný zisk,
- maximálne prípustné variabilné náklady,
- limit fixných nákladov,
- minimálnu predajnú cenu,
- kritické využitie výrobných kapacít,
- bezpečnostnú maržu,
- vplyv zmeny cien na objem predaja a na zisk podniku atď.

Rozhodovanie „vyrobiť alebo kúpiť“ „MAKE OR BUY DECISION“



Chyby při snižování nákladov

PRÍJMY FIRMY

TR - TOTAL REVENUES CELKOVÉ PRÍJMY

AR - AVERAGE REVENUES
PRIEMERNÉ PRÍJMY

MR - MARGINAL REVENUES
HRANIČNÉ PRÍJMY

CELKOVÝ ZISK FIRMY
(TOTAL PROFIT – Z alebo Π)

FORMY ZISKU

Normálny zisk

minimálna veľkosť zisku, ktorý musí firma dosiahnuť, aby mohla pokračovať vo svojej činnosti;

Ekonomický zisk – berie do úvahy

- explicitné náklady – všetky peňažné náklady
- implicitné náklady – nepeňažné náklady (napr. práca vlastníka firmy, využívanie jeho majetku, napr. pôdy atď.)

Účtovný zisk – uvažuje len s explicitnými nákladmi, zachytené v účtovných dokladoch

FORMY ZISKU

MAXIMALIZÁCIA ZISKU

ZLATÉ PRAVIDLO MAXIMALIZÁCIE ZISKU FIRMY

DODATOK